

ERDÉLYI HÍRADÓ

Szombaton, October' 5-dikán, 1829

Brasília — Portugallia — Nagybritannia — Frantziaország — Németország — Austria
Dánia — Muszkaország — Olaszország — Törökország — Hartzmező — Hirdetés.

Brasília

A' rio-janeiroi Journálok jún. 30- adika alatt, meghozták a' Senatorok' Kamarája' feleletét a' Tsászár' fejedelemszéki Beszédére, mely ebből áll: "Sire! a' Senatus gyötrellemel tapasztalta a' portugalli korona' bitanglását; nem tartóztathattja magát azon különös haszonérdeklést tsudálni, mellyet Fged Brasilia' szerentséjéért, mindennemű környületek között kimutatott, és a' mely most tsászari Fged' hérosi szívében a' megbántott természet' érzésén oly' nagy lélekűen uralkodik. A' sajtó' szabadsága, ez a' jöltévő jus, mellyet Brasilia különösön tsászari Fgednek köszön, mely a' gondolkozás' birtokát terjeszti, mely a' népek' tudományának és civilisatiojának forrása, valamint a' köz-szabadságoknak erős istáppja, midőn az, az igazság' és illendőség' határszéleitől el nem távozik, kívánta tsászari Fged' elő-vigyázásától egy olyan törvény' javallatját, mely bölts rendszabásokat rendelt. A' Senatus, nagy buzgósággal törekedve kötelessége' teljesítésén, egy törvény felett folytatja értekezését, mely ezt a' tárgyat illeti."

Mind-a'-két Kamarában nagyvonzóba-jött a' papi Jóságok' eladattatása, és a' legbeszédesebb Képviselők fogtak ezen javallat mellett. Azt mondták ezek:— minthogy a' Barátoknak, jóságoknak, csak hasznavételébe van jussok — tebát,

igazi gyalázat, látni, hogy száz korhel' kedvéért felállított asilumokban, ezen régi nyügplánta' maradvánnya, a' nemzetet-botránkoztató feslett luxussal dítsékszik. — Az alsó Kamara' konstituzio-Biztossága kimutatást kívánt az országlószéktől azon meghatározásról, mellyet a' kivándorlott portugallus katonaságnak adni gondolna, mitsoda segedelemmel voltak már hozzá, mitsoda summát kaptak azok 'sat. Némely Tagok' ellen-mondására nem ügyelvén, helyb hagyták a' Biztosság' ezen lépését. Várták tehát már az országlószéktől, hogy egyenes kinyilatkoztatása által, egy ilyen tsiklandós tárgyban, a' gyanúnak mindenféle nemét el fogja mellőzni. — Az országlószék erőhatalmas rendszabásokat vett-elő bizonyos Plántások ellen, kiket azzal vádoltak, hogy Feketéiket (szeretsen rabszolgáikat) korábban temették-el, mint sem utolsó lélekzeteiket kifűtták volna. Van egy város; mely azt mondhatná — infandum Regina jubes renovare dolorem.

Portugallia

A' lissaboni udvari Journálban, aug. 22-dikéről, e' van. "A' portugalli Yacht, Inveja, megérkezett ide 9 napalatt, San Miguel-ből: semmi újjság Terceiran. "Az Inveja Yacht, a' Villafior Gróf' tudósítása szerént, jelen volt Terceira' megtámodásánál.

Nagybritannia

London, sept. 7. — A' Times ezt mondja: "Szerentséseknék tartjuk magunkat jelenthetni, hogy a' Törökök egyszer valahára kijelentették kívánságjokat a' július' 6-dikai Kötésre — s az ő Muszkákkal való versengésekre — nézve, okos feltételek alatt, a' szövetséges Követekkel alkudozásba bocsátkozni. Tsak a' volna még hátra tudnivaló, ha valjon Miklós Tsaszár a' maga' bizonyításaiban igazán beszélt-é vagy nem. A' közép-tengerre menő ang. hadihajókra a' van bizva, hogy a' mi' tengeri felsőségünket ezeken a' vizeken, fenn-tartsák, a' hol, hihető tengeri fordulások fognak történni. Ezeket a' hadihajókat nem azért küldötték oda, hogy azt várhatnák, mint-ha a' mi' felsőségünknek ellent-állója akadna, vagy hogy a' mi' közbenjárásunkat szükségesnek lehetne nézni, hanem, azon gyökérértelemnél-fogva, hogy ott, mindég legerősebb jelenvaló felekezetenk kell lennünk, a' hol a' tengeren való esetek belépéseit hihetőnek lehessen előre látui, a' nélkül hogy a' tengeri aequilibriumra más érdemes nemzeteket eszméltetnénk.

A' Morning Journál azt mondja: "Wellington Hg. világ' hallattára kimondotta, hogy neki éppen semmi szándéka a' keleti háborúba fegyveres kézzel belé-vágni. Ez a' nyilvános bizonyítás, minket ára bírt, hogy egyenesen ellenkezőt hidjünk; békességet prédikál ő, és éppen ez az, hogy háborunk lessz. Éppen ilyen módon írt Well. Hg., mikor már a' catholicusok' emancipatióját magában elvégezte, egyenesen ellenkezőt Curtis Doctornak és Leinster Hgnek. Hasonló módon viselte magát Polignac Hggel ki szüntügy mint amaz, tagadta a' frantzia Ministerium' változtatásán támodott bírt. Négy nappal a' maga' kinevezteté-

se előtt, világosan ellene mondott ő azon tudósításnak, hogy a' Ministerium-ba hívatatott. Így adnak a' mi' mai nagyembereink követésre-méltó erköltsi példát az ő' Fejedelmeik' alattvalóinak. A' békés kinyilatkoztatások ára indítanak bennünket, hogy a' 'szönyeg' háta-megé tekintsünk, 's ott — tsupa hadi-készületeket látunk. A' közép-tengerre menendő hajók, nem fejér zászlót ütöttek-fel. Egy 3 fedelű liniahajó elküldése, korántsem béke-symptoma; a' Rothschild Úr Párisba menetele, nem keresztény Prédikátor' missio-ja, ki a' kezében olaj-ágot tart. Végre, minden tsak háborúra mutat a' londoni külső Ministeriumban. Ez az egyik mód a' navarini gyalázat' lemosására.

Egyik volt Aberdeen Gróf, de még inkább Well. Hg., ki a' Muszkák' szörnyű hirtelen nyomulásán elálméklodott, de azzal bízattja magát, hogy az angl. hajósereg nem messze volna oda: mert, midőn Peel Úr neki-mondotta — a' Muszkák, hihető, Konst.poljban vannak most, azt felelte: tsak két hétig-se maradnak ott, ha egyszermind Dardanelle-beu is nem volnának; mintha Diebits Gen. nem vehetné-el Konst.poljt a' Dardanellek nélkül. Szörnyű össze-vissza hírek támodtak a' beursen: nyomíttják a' Törököket előre 200 ezer emberrel; kik talán 25 ezeren siutsenek. Azt is tudják némellyek, hogy aug. 25-dikán földig leverték a' Muszkákat, sok embert, többek közt 8000 fogjot veszettek volna.

A' Standard, sept. 8-dikán ezt mondja: " Azt állíttják, hogy aug. 21-dikén hivatali levelekkel Aberdeen Grófhhoz Konst.poljból indult Kurír nagy rémülésben hagyta ezt a' várost. Pérában arról beszéltek, hogy a' Nagyúr, még azon-nap', seregét vezérelve, ellene nyomul a' Muszkáknak. A' Törökök nagyon

Lékételének, az ő katonai buzgóságjok egészen elalutt. Konst. poljban attól féltek, hogy a' Sultán' elmenetele után, a' muselmanok felüthetnék a' fellázadás' zászlóját, 's kihirdetnék a' Sultán' számkivettetését. A' Jantsárok felekezete csak a' pillantatot léste, hogy rajta bosszút-állhasson; a' környületek pedig éppen kedvezők. Az ángl. Követ mindég készen tart Bujukdere-ben egy fregatet, hogy embereivel ára futhasson, ha a' Törökök Péra ellen indítanának valamit. A' hivatali írás' hivatali részét nem tudják még Londonban; talán nem is lehet azt addig kitanúlni, míg a' minis-teri Tanátsnak vége nem lessz; kik má-estére fognak egybe-gyűlni, Wellington Hertzegnél.

Egy new-orleans-i levél szerént júl. 24 - dikéről, a' spanyol hadiszállítványhoz tartozó, Mexikóba szándékozó, hajók között, egy, Bingham szállító-hajó, 500 ember katonasággal megterhelve, be-ment oda, minekutánna a' szállítvány egy szélvész által széjjel-szóródott.

A' Sun így szól: "A' frantzia Mi-nisterium újj táplálatot adott a' köz-bosszúságnak az által, hogy a' Király-nak azt verte a' fejébe, — ne adjon au-dientziát Chateaubriand Úrnak, melyet ez az úr sürgetett. Meg lehet jegyezni, hogy egy-időben a' Chateaubriand-Ministeri-um' actája volt az, hogy Polignac U-rat, a' Villele Úr' törekedése' ellenére is, Londonba Követségbe küldötte. De, semmi esetben-sem szolgál az, a' Minis-tereknek betsüllettjekre, hogy egy oly-lyan férfit, a' Chateaubriand Úr' rangjából, egy Pairt, egy Követet, egyet a' maga' százesztendőjében — egyet a' leg-nagyobb Írók között az audentziától ki-rekesszenek. Megszédítették a' Királyt. Azt merték a' Királlyal elhítenni, hogy ezt az audentzia-kérést sértésül nézheti

Ófge. Valósággal, ha olyan története-
ket láthatni egy idegen udvarnál, van
oka az embernek örvideni és büszkél-
kedni, hogy ő olyan ország' gyermeke,
hol az indulatok és saját hasznok, soha-
se meztelenítik — meg olyan módon a'
Monarcha' karakterét. — A' nemes Vi-
comte nem olyan ember, a' kit bünt-
tetetlen lehetne megsérteni. Villele Úr,
ki ötet kollégának haszontalannak talál-
ta, a' legretentőbb ellenkezőjét találta-
fel öbenne, és, azon naptól — fogva
számlálhattja lebukását, midőn ötet hí-
vatalából oly' gyalázatos módon elűzte.
Az ő' már oly' nagy híre-neve a' kon-
stitutiós felekezetben, feljül halad min-
den mérsékletet. Egész örömmel vállalt ő
magára egy nemes és méltóságos hátrá-
lást a' katolikus világ' fővárosában. El-
hagyta ezt, hogy gyökéértelméhez hív
maradhasson. Szegény ő; de elébbvaló-
nak tart ő egy gazdag sinecuraságot
megvetni, mint-sem egy veszedelmes ad-
ministratio alatt maradni.

Azt erősítik, — készülleteket tesznek,
hogy közösülést állítsanak-fel kelet In-
diák és Anglia között, Egyiptomon ál-
tal. Dublinból Bordeauxba, mind-ekkorig
rendes gőzhajó-posta járt, mely ebben
az úttjában, óránként 10 ánglus mér-
földet tett. Ha ezt a' szert állandóul meg
lehet tartani; úgy az Indiákra tejendő
útat, — melyre most, általjában véve, 4
hónap megyen-fel — ennekutánna, a' gőz'
segedelmével, el lehet 30 nap alatt vé-
gezni, azaz, Lissabon 4 nap, Málta o-
da 5 nap, oda Alexandria 5 nap, a' föld-
dön a' kietlenben, Suez-ig 2 nap. Bom-
bay-ba Suezből 14 nap (kétségkívül a'
veres-tengeren)."

Sir Robert Kerr Porter, esméretes
útazó, a' Court-Journál szerént, Észak-
ámérikában tartózkodása alatt, megláto-
gatta, többek között, Survilliers Grófot

is (Bonaparte Józsefet, volt spany. Királyt)'s azt erősíti, hogy ez minekutánna minden ekkorig kijött Memoir-eket Napoleonról megolvasott, azon dolgozik, hogy egy Commentarium-forma Muakát írjon, melyben ő, részre-hajlás nélkül külön válogatja a' hazugságokat az igazságoktól, 's által fogja adni a' Maradékoknak az öttse' igazi képét.

Frantziaország

A' Lafayette Ur' már régen rebesgetett megérkezése Lyonba, sept. 5-dikén esett-meg: 500 fujatal lovag lovagolt neki úttjába, 2 órányira, és sok hintó tsatolta magát az övéhez. Tsaknem az egész város népe az úttzákon állott, 's éljen-kiáltással köszöntötte a' Generált, ezt a' Washington' kenyeres-bajtársát. Minden műhely és bolt, mint valami inepnapon, be volt zárva. Háromszor kívánta ötet ki a' köz-kiáltás a' vendégfogadó' ablakához, hogy ötet láthassák. Semmi rendetlenég nem történt.

A' Messenger des Chambres azt mondja: „Egy londoni magános levél szerint, Rothschild Ur' Párisba-útazásának 10 millió font sterling a' tzélja, egy nagy nemzeti próbatétel-végett, melynek a' Polignac Ur' emlékezetét halhatatlanná kellene tenni. Egyéberánt, azt állíttják, — Rothschild Ur' azt mondotta, hogy egy millió font sterling' nyereség-végett megyen Frantziaországba. A' londoni szemlélődők kétségbe-estek; a' beurse-n, lehet látni az ő' ábrázattjokon a' gyász' rajzát. Rendkívül lesték-várták a' konst. polji tudósításokat, mellyek már egynehány nap-ólta kimaradtak, ámbár sok Agens van ezen városban.

A' Constitutionnel jelenti: „Az Anglusoknak egynehány hajói vannak az éginai hajótanyán, egészen törökisták most azok, és gyakori közösülésben vannak azon katonasággal, mely Áthénét és

vidékeit elfoglalva tartja. Azt mondják, hogy az Ottomanok mindent megtudnak ő-általok, a' mi esik; sőt még eleséget is azok szolgáltatnak kezekre. Ourlában, a' smyrnai öbölben, 6 ángl. liniahajó és egynehány fegatte volna; mellyek a' Portát ára kérték volna, engedje-meg nekik a' fekete-tengerbe-menetelt, azon ígéretnél-fogva, hogy mindjárt, oda-érkezéssekkel, hadat-izennek a' Muszkáknak, 's megakadályoztatják a' Konst. poljba menetelben. Nem is titkolják ezt az ángl. Tisztek. Még-sem láttzik mindez egyének, fillentésnél.

✱ Páris, sept. 11. — A' Ministerium' fekvése, semmit-sem jobbúl; sőt inkább, még most kezd nyugtalanítóbb lenni; és, most már, nem tsupa ministeri kérdés az, hanem a' nagy versengésnek egy fajtája, a' nemzet és országlószék között. Még, ellenséges állast is láttatik minden magára venni. A' Lafayette' győzödelmi-pompás Utazása Lyonba, a' Bretagne' minden Departementjében követőket talált, kik azt nyilatkoztatják-ki, hogy az Adót nem akarnák megfizetni, ha, tsak legkisebb megtámódás érdeklis a' konstitutiós szabadságokat. Ebben a' tzikkeljben jövünk össze, a' dolgoknak tsupa természeti fordúlása által. Az adó megtagadása, egy, az elmékbe annyira megragadt dolog most, valamint a' királyiszékhezvaló tisztelet. Mint bizonyost, úgy mondhatni, hogy ez a' nem-akarás Frantziaország' minden zegzugjában egy szívvel-lélekkel elkövetkezhetne; 's mi lenne akkor az országlószékből? Igaz is az, hogy a' Ministeriumot e' dönti nagy tünődésbe, 's nem lehet kételkedni, hogy az, ezen szorongattatás nélkül, már is nagy státusintselkedést próbált volna elkövetni, meggyőződvn affelől, hogy a' Kamarákban nem kapja-meg a' többséget, 's a' szerint, megtagadhattják töl-

le a' budgetot. A' Tanács, foljvást vizsgálkódásban látszik lenni. A' Journálok' erős behatása, mindenféle végzést meggyengít; 's a' Ministerium, nem mér nyomósabb lépést tenni. Még a' hadseregbe sem lehet számot-tartani: mert a' mi' katonáink 's Tiszteink intelligensek, olvassák a' pamphleteket (tsípós értelmű könyvetskéket), 's Figarót' egyszerűre elnyelik.

Két frantzia Journal, a' Constitutionnel és a' Messenger állítja, hogy Párisba, Anglián keresztül levelek jöttek Funchalból (Mádera sziget, a' hol a' legjobb bor terem), mellyek szerint 2 millionista tsapat katonaság pártot-ütött a' Gouverneur ellen. Ezen történetkor még semmit-sem tudtak a' konstituzsiók' győzödelméről Terceirán.

Egy esteli Journál azt mondja, hogy a' muszka Követ, Pozzo di Borgo által Polignac Úrral közölt Jegyzése egy különös tóldalék volna azon kinyilatkoztatáshoz, mellyet Miklós Tsászár egynehány hónappal ez előtt botsátott-ki, hogy nem akar Konst.poljig nyomolni. Ma, azt erőssítik, hogy a' Tsászár ezen nyilatkoztatása mellett marad ugyan; de, tudtára adja a' mi' Kabinétunknak, hogy tsak annyiban tarthattja-meg ígérését, a' mennyiben a' londoni és párisi két Szövetségese neki kezességet ígérnek arról, hogy a' Bosporuson szabad hajókázása lessz, és a' háborúra fordított költsége vissza-fordítatik. Ha az efféle alkudozás, mellyet a' Tsászár elfogad, hosszason tartana, úgy, örömist ráállana a' fegyver-szünetre, de az állásait meg fogja tartani, mellyeket még a' fekete-tenger' déli partjain, két fő-kikötő' elfoglalásával szaporít. A' Messenger des Chambres szerint, Rothschild Náthán Mayer Báró megérkezett Párisba, Londonból. Mi, az angl. Journálokkal együtt, azt gon-

doljuk, hogy ez a' Finantz-ember egy nagy finantzmunka' kedvéért jött. — A' Courier français azt mondja még hozzá, hogy Stuart Lord, Pozzo di Borgo, Aponyi, más idegen Követek és Polignac Úr, Rothschild Bárónál ebédeltek mostanában, ennek houlognai mezei házánál. Nem vólt ezen társaságban más frantzia Minister jelen. A' frankfurti, bétsi és londoni Rothschild testvér Urak is jelen vóltak. Ez az utolsó, ma este (aug. 8) ment-vissza Londonba. — Egy más Journál ezt írja: „Sokát beszéltek ma (aug. 9) a' beursen a' Rothschild testvérek' megérkezésén Párisba, és a' londoni, bétsi, frankfurti és nápolji Rothschild Házak' gondviselőinek egybe-jöveteléről, James Barónál, ki a' párisi Ház' Feje, Ambar össze-jöveteljeknek más szint adnak, még is nagy bizonyossággal terjesztik azt a' hírt, hogy arról vólt szó, az 5 pCenteseket akarják vissza-adni, 's 4 vagy 4 1/2 pCentora változtatni. Nints hiheetőbb mint az a' hír, midőn a' világ' legnagyobb bankjának minden tagja egyszerre össze-gyűlt.

A' Quotidienne, még 3 héttel se hitte a' megesés' ideje után, és senki' szavára, hogy a' Muszkák Adrianápoljt elfoglalták volna.

A' Gazette de France ezt mondja: „A' France Nouvelle hirdet-ki egy hosszú kerülő-írást, az — Aide toi, le ciel t'aidera — Társaságét, mely, tudnivaló, az igazgató liberalis Biztosságnak egyik emelő-rúdja. Az a' Társaság ez, mely Marchais Úr organuma által, az ő' tartományokbeli levelezőit felidézte, nehézségek-formálására a' nagy bírtokosok és saját kösségjek' plébánusai ellen. A' kerülő-írásban, mellyet ez a' Journál sept. 7-dikén kibotsát, iparkodik a' Biztosság a' választó buzgóságot az egész Frantziaországban felbízatni. Meghívja válasz-

tóit az össze-gyűlésre, listák' megvisgáló-tanátsát formálni, és mindenütt hívatalt allítani-fel, mellyek a' királyista Prefectusokat és Választókat fenyegetse és a' nyagगतó systemát, a' per- és hamis-vád systemát mozgásba indítsák, mellyet a' két utolsó esztendőben oly nagy előmenetellel próbáltak-meg. Mind-ezek az útmutatások, a' harmadik' principiumának közbenjárásánál-fogva adatnak-ki, mintha a' törvény, mely egy magános pólgárt meghatalmasít, egy első-középi tettet is meghatalmasíthatna, hogy magát az egész országban elterjessze. Minden módon csak azt kell kérdenünk — kitől veszi tehát ez a' Társaság az ő' teljes-hatalmát, ki fizeti a' kerülőírás' nyomtatása' árát, a' segédeket, a' kurírokat, és minémü titkos szándékkal vettek ők erőt a' választáson, mitso-da kezességet mutathat elő a' nemzetnek az ő' megmérhetetlen 's általa bitanglott hatalom mellett. Szeretném, végre, azt kérdeni, melyik kéz az a' setében, mely ezt a' Társaságot vezeti, és melyik fő vezérli ezt a' kezét."

Németország

München, sept. 15. — Egy levél a' brasiliai fregatte-ről Imperatriz, sept. 1-sőjéről reggeli 1 órakor, jelenti, hogy azon pillanatban már, a' brasiliai hajóosztály kikerkezett a' tsatornából, és Portsmouthhoz 80 mérföldnyire járt. A' Tsászárné Öfge's az ő' Magasságos bátyya, Leuchtenberg Hg., tökéletesen egészségesek voltak. A' portugalli ifjú Királyné és az ő' tsászári Mostoha-anya között, kinek mindenek hódolnak, valakinek-tsak szerentséje lehet hozzá közelíteni, a' legédesebb bizodalom uralkodik. A' tengeri levegő egészségére szolgál az ifjú Hgnek, ki Ostendéből-elmenetele-olta, láthatólag testesedik. Öfgével 's bátyyával együtt utazó minden kísérők e-

gességesek, kivétel nélkül. A' brasiliai Adm. reménylette, hogy sept. 10-dikén Madeira' téréen fog megérkezni; és mindenből azt hozta-ki, hogy az egész utazás legfeljebb 45 nap' fog tartani.

Austria

Ö-Fge a' Tsászáregy gazdag portzelán-asztali készülete, keleti ízlés szerént készítettett a' bétsi fábrikában, az egyiptomi Basának ajándékba'. Ki van az rakva a' fábrikában; kiki megszemlélheti.

A' galiciai határszélről írják, sept. 5-dikén: "Ámbár, úgymond, a' Törökök sehol-sem állanak igazában ellent a' Muszkaknak, és a' békességet tsalhatatlannak tartják; még is Muszkaország' belsőjében, megkettőzött munkássággal szednek nagy-számu újj katonaságot. Sok alakot ad az a' hívatlan politikusoknak mindeféle okoskodásra, 's gyakran, oktalankodásra is; az az egy legigazabb, hogy ez, tsupán-tsak elő-vigyázat, minden esetre, és hogy — si vis pacem, para bellum."

Dánia

Az Augustenburg-Hgi ménes, egy újj, 4 esztendőös tsödört (ménlovat) kapott mostanában Angliából, melynek szépségét minden ember tsudálja. A' Woful' egyik fija az, azé, mellyet ezelőtt egynehány esztendővel, Muszkaországba vettek-meg, 8000 guiné-n (80 ezer forinton, Conv-pénzben).

Muszkaország

Aug. 4-dikén érkezett Orenburgba Bucharából a' Kirgisek' pusztaságán által, egy, 978 tevéből álló Karaván, a' Bucharok' Rachimba Atambajew Karavánvezére' alatt. A' pamutból, pamutfonálból, gyümölből és más tárgyából álló áruportéka 1577 tsomó, 100 'sák és 4 más tsomó volt.—Astrachanban, egy, a' kímában és fisikában járatos, Steineke nevezetü ember, talált-fel mostanában egy módot, mely szerént ő kemény hal-le-

vest készít, kotzkákban (mint valami apró deszkátskák, — mint a' tsokoládét). Megajándékozta ötöt a' Tsászár ÖFge, hasznos talalmánnyáért, egy marok kész pénzel. Példával mutatta-meg hasznos talalmányát. Ezt a' bouillon kevés do-loggal nagyban lehet készíteni: mert, az ÖFge' parantsolatjára, 4 hónap alatt — csak azt az időt kell számlálni, mikor a' levegő' mérséklete neki azt megen-gedte — 2 üstben, mellyet ő különösön e' végre gondolt-ki — 200 pudnál (1 pud = 40 font) több olyan levest készített. Ez a' hal-bouillon, kedves, egészséges és öltő eledel.

Pankratieff Gen. Helytartót fővezér-nek tette Paskewits Gróf az erzerumi Basaságban, Soboleff Oberstlieutenant-ot pedig Vár-kömmendansnak az erzerumi váratskában. — Aug. 15-dikán érkezett-meg a' Paskewits Gróf seregétől szinte egy tsorda Basa, úgymint: Az erzerumi Seraskier Mahmed Salek-Basa, erze-rumi Osman-Basa, Abdullah anapai volt-Basa, Amat-Basa a' diwriai és az itt kö-vetkező hadi Tisztek. A' Desterdar-Ef-fendi, Sali Aga a' Bimbasi, Deli-Basi Mustapha, Deli-Basi Mamad-Aga 66 kí-sérővel együtt; Hagki-Basa, kit a' Sag-hanlu bértzeken fogtak-el, már azelőtt is Tiflisben volt.

Olaszország

A' florentzai Journál jelenti Argos-ból. aug. 15-dikén, hogy a' görög nem-zeti gyűlés elvégezte munkáját. Helybe-hagyta a' két elébbi gyűlés munkáit, 's megköszönte Capodistrias Grófnak fára-dozásait, 's helybe-hagyta az ő' minden rendszabásait. Panhellenion (status ta-náts), Senatusnak (Yerossia) fog ezután neveztetni. Egy 65-ből álló listából 21-et választanak ezen senátusba, kinek hatát az Elölülő választja. Sissini György volt a' Gyűlés' Elölülője. Trezel Gen.

lett a' rendes görög katonaság' Fő vezé-re; a' már elütazott Heydegger Öbester-nek pedig egy akarattal megköszönték faradozásait, görög Generál rangot ad-tak neki.

Törökország

Konst.polj, sept. 5. — A' burkus királyi Gen. Helytartó, Mülling Bá-ró, minekutánna küldtetetése' végtárgyát, a' közelítő békekötés által, Muszkaor-szág és a' Porta között, elérte volna, hajóra ült sept. 5-dikén Genua felé, hogy Burkusországba haza térjen. — Minthogy a' Béts és Konst.polj között felbe-sza-kadt-volt egyenes posta-út, a' muszka Fővezérrel lett eggyesség szerént, im-már újra helyre állott, ügyláttzik, hogy a' levelezés ennekutánna Adrianápoljon által fog foljni.

Hartzmező

Tolstoi Gróf, gárda-Kapitány, a' Diebits-Sabalkanski Gróf' hírvivője Tsászár ÖFgéhez, Adrianápolj' megvétele-ről, többnyire azokat vitte hírül, híva-talosan, a' miket már tudunk, hogy t. i. a' várvéd azon városban, 10,000 rendes katonaság volt, Halil-Basa' vezérlése alatt, ki magát védelmezni akarta; de a' lakosok könyilatkoztatták neki, hogy ha ötöt a' Muszkák megverik, többé a' városba be nem eresztik; melyre ő a' fegyverét letette, 's engedelmet nyert a' hátrálás-ra, a' philippipolji országúton. Török, keresztény, egy szívvel-lélekkel fogad-ták a' Muszkákat, 's egy lélek-se futott-el a' városból. Azon pompás kaszányak, úgymond, mellyeket Mahmud alig vé-geztetett-el, ügyláttzik, mintha egyene-sen a' Muszkák' kedvéért építetteti vól-na, — nagy sövény-kerítéssel körül-ve, 's kútaival tele. Különös jegyzést érdemel a' sok és nagy puskapor-tár. Katonáinknak legnagyobb bosszúság az, hogy nints kivel verekedjenek. Az otto-

man vitézek, kik csak mostanában is oly rettentők voltak, a' mi' közelgetésünkre, fegyverét elhanyagván, a' hány, anynyifelé szaladt.

Hirdetés.

Most jöve ki sajtó alól a' Kološvári Ref. Kollégium' Nyomtató-műhelyjéből a' következő című Könyv: *Aglája Egy Ifjú Egyesülettől: A' Pešoni Társaság' példájára állanak össze egynehány lelkes Ifjak az ide való Ref. Kollégiumban, hogy magokat tulajdon kedves nemzeti Nyelvekben (miuthogy még Erdélyben erre a' legkevesebb gond fordítatik) műveljék, és az említett Könyv ezen dícséretes czélú Egyesületnek legelső Próba-munkája. Mennyire tűzhető a' nemes vetélkedés az ifju keblét, azt minden értelmes tudja. Egy ilyen oskolai Egyesület adá a' Németeknek a' hozzá hasonlíthatatlan képzelődésű Klopstockot és a' velős gondolkodású Kaestnert's több másokat. Valójában az ilyen intézet mindég pártfogást érdemel, azt érdemel e' jelenvaló is. Az értelmes Fők, (a' tehetetlen, pulya lelkűeknek irigykedéseit számba sem véve) kik az említett Gyűjteményt láták, meglepedéseknek kegyes jeleit is adták.*

Első Kötetje ez az Egyesület' munkájának. Rövid időn fogja követni a' második is, mellyben a' kötött- és folyó-

beszédben írt darabok egymást fogják felváltani, és az egész Gyűjteménynek kelemes tarkaságot adnak. Lehet találni, Pesten Eggenberger József, Kassán Wigand Ottó, Debreczenben Csáthi Györgyné, Könyvárosoknál; azonkívül S. Patakon, Kološváron, N. Enyeden, M. Vásárhelylyen, Sz. Udvarhelylyen, az oda való Ref. Kollégiumok' Bibliothecariussainál, a' legillendőbb árron.

Erdélyi

MAGYAR KALENDÁRIOM

Tudtokra adatik ez által mindennek, különösen pedig az Erdélyi Magyar Kalendáriummal kereskedő Könyvkötőknek, hogy ez a' kis-formaju esméretes Kalendárium e' foljó October-honap' 11-dikére, annak ekkorig' volt formájában és minden változtatása nélkül, de sokkal szebben mind eddig' volt, készen lessz, és találatik egyedül-tsak a' kološvári Ref. Ns. Kollégium' Typographiájában, Farkas-tútszán.

Szép kék fedelével együtt, de kötetlen, ezen Kalendáriumnak az ára Százatól 5 fl. mondom: Öt forint, valamint egyenként, egy garas váltó czédulában. A' Schematismusnak pedig száza=3 fl. ugyanollyan pénzben.

Státus papirosok' Foljamatja

	Ezüstpénzben			Ezüstpénzben			
	11	12	14	London Sept.	1	2	3
Béts, Sept.	11	12	14	Consols, 3 pC.	89.1/4	89.1/8	88.7/8
Bank-Oblig. 2.1/2pC.	55.3/4	55.3/4	55.1/2	Stocks-Prémie, Sh.	—	—	—
Pengőpénz-Obl. 5pC.	100.1/2	100.5/16	100.—	Brasíliai Bons	—	—	59.—
Roths. 1820, 1000f. CP.	172.3/10	—	171.1/10	Buenos-Ayresi	—	—	—
Partial. 1821. Ua.	—	129.1/4	128.1/2	Columbiai	—	—	—
Bankaktia, 1000f. CP.	1181.4/5	1182.—	1167.—	Mexikói	—	—	—
Páris, Sept.	2	3	4	Portugalli	—	—	—
Consols 5 pC.	109.90	109.75	109.95	Muszkaországi	101.3/4	102.—	99.1/2
Ugyanaz 3 pC.	80.75	80.75	80.90	Görögországi	—	14.—	—
Bank-aktia, 2000 Fr.	—	—	—				

